

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი

ეროვნული კომისიის

დადგენილება №8

2024 წლის 30 მაისი

ქ. თბილისი

„ქსელის წესების დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2014 წლის 17 აპრილის №10 დადგენილებაში ცვლილების შეტანის თაობაზე

„ნორმატიული აქტების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის მე-20 მუხლის მე-4 პუნქტის, „ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების შესახებ“ საქართველოს კანონის 23-ე და 168-ე მუხლების საფუძველზე, საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისია ადგენს:

მუხლი 1. „ქსელის წესების დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2014 წლის 17 აპრილის №10 დადგენილებით დამტკიცებულ „ქსელის წესებში“ (სსმ, ვებგვერდი, 22/04/2014, სარეგისტრაციო კოდი: 300280020.16.009.016085) შეტანილ იქნეს შემდეგი ცვლილება:

1. 1-ლი მუხლის 1-ლი პუნქტის „³⁵⁸“ ქვეპუნქტის შემდეგ დაემატოს შემდეგი შინაარსის „³⁵⁹“ ქვეპუნქტი:

„³⁵⁹) მონაცემთა ჰაბი – გადამცემი სისტემის ოპერატორის ელექტროენერჯის აღრიცხვის მონაცემთა ცენტრალური ჰაბი, რომელიც მოიცავს ესკაა სისტემებს, ელექტროენერჯის აღრიცხვაში გამოყენებულ პროგრამულ სისტემებს, მონაცემთა ცენტრალიზებული საცავისა და ამ მონაცემების დამუშავების პროგრამებს, ვებპლატფორმებსა და ვებპორტალებს.“.

2. მე-9 მუხლის მე-15 პუნქტი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„15. 6-10 კვ და 35 კვ ძაბვაზე განაცხადის წარდგენის უფლებამოსილება (გარდა ელექტროენერჯის წარმოების მსურველისა, რომელსაც მიერთება სურს 6-10 კვ და 35 კვ ძაბვაზე) გააჩნია მხოლოდ ელექტროენერჯის განაწილების ლიცენზიატს.“.

3. 61-ე მუხლის:

ა) მე-6 პუნქტი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„6. გადამცემი სისტემის ოპერატორი პასუხისმგებელია მონაცემთა ჰაბის ფუნქციონირებაზე, მისი მეშვეობით აღრიცხვის მონაცემების მიღებაზე, აღრიცხვის მონაცემთა სათანადო ბაზის ფორმირებასა და მართვაზე, ასევე, სხვადასხვა წყაროდან მიღებული დიდი მოცულობის დაუმუშავებელი და დამუშავებული, ინტეგრირებული და ისტორიული მონაცემების ცენტრალიზებული საცავის შექმნასა და მართვაზე.“;

ბ) მე-8 პუნქტის შემდეგ დაემატოს ⁸¹ პუნქტი შემდეგი რედაქციით:

„⁸¹. გადამცემი სისტემის ოპერატორი უზრუნველყოფს ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორისთვის სრული წვდომის დაშვებას მის ვებპორტალზე.“.

4. 62-ე მუხლის მე-6 პუნქტი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„6. გადამცემის და განაწილების ლიცენზიატის ქვესადგურებში საკუთარ მოხმარებაზე გამოყენებულ მინაერთებზე ელექტროენერჯის მიწოდების უზრუნველყოფის მიზნით გადასატანი კომპაქტური

სატრანსფორმატორო პუნქტის გამოყენების შემთხვევაში გადასატან კომპაქტურ სატრანსფორმატორო პუნქტზე უნდა მოეწყოს საანგარიშსწორებო აღრიცხვა.“;

5. 67-ე მუხლი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„67. ესკაა სისტემები და მონაცემთა ჰაბი

1. მონაცემთა ჰაბის მეშვეობით გადამცემი სისტემის ოპერატორმა უნდა შეასრულოს შემდეგი სამუშაოები:

ა) საქართველოს მასშტაბით ელექტროენერჯის საბითუმო ვაჭრობაში გამოყენებული (მათ შორის, საკონტროლო და ტექნიკური) აღრიცხვის წერტილებიდან (ელექტრონული მრიცხველებიდან) აღრიცხვის მონაცემების წაკითხვა/შეგროვება (პირდაპირი ან ირიბი კავშირით), დამუშავება, აგრეგირება, ფორმირება და ყველა დაინტერესებული მხარისთვის (საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილე პირებისთვის) ხელმისაწვდომობა;

ბ) აღრიცხვის მონაცემების აგრეგირება ცალ-ცალკე გამანაწილებელი სისტემის ოპერატორების, პირდაპირი მომხმარებლების, მწარმოებლებისა (მათ შორის, ექსპლუატაციაში გაშვების მიზნით საცდელი გაშვების პროცესში მყოფი ელექტროსადგურებისთვის) და ტრანსსასაზღვრო ხაზებისთვის;

გ) გამომუშავებული (სალტზე გაცემული) და მოხმარებული ელექტროენერჯის მიღება-ჩაბარების საათობრივი აქტების ფორმირება შესაბამისი საანგარიშო პერიოდისთვის (აღნიშნული აქტები არ გამოიყენება ანგარიშსწორების მიზნებისთვის);

დ) ტრანსსასაზღვრო ელექტროგადამცემ ხაზებზე გადადინებული ელექტროენერჯის საათობრივი აქტების შედგენა/ფორმირება შესაბამისი საანგარიშო პერიოდისთვის;

ე) ტრანსსასაზღვრო სისტემათაშორისი ხაზით იმპორტირებული (ექსპორტირებული) და სატრანზიტო ელექტროენერჯის განაწილების აქტების შედგენა/ფორმირება;

ვ) მოსარგებლებისთვის მონაცემთა დამუშავება და შესაბამისი პლატფორმის გამოყენებით წვდომის უზრუნველყოფა;

ზ) სხვადასხვა წყაროდან მიღებული, დიდი მოცულობის დაუმუშავებელი და დამუშავებული, ინტეგრირებული და ისტორიული მონაცემების ცენტრალიზებული საცავის საშუალებით ანალიტიკის და ანგარიშგების აქტივობების მხარდაჭერა.

2. გადამცემი სისტემის ოპერატორი, ბაზრის ოპერატორთან, გამანაწილებელი სისტემის ოპერატორებთან შეთანხმებით შეიმუშავებს და თავის ვებგვერდზე აქვეყნებს ელექტროენერჯის აღრიცხვის მონაცემების მიღების, დამუშავების, აგრეგირებისა და მიწოდების წესს.

3. გადამცემის და გამანაწილებელი სისტემის ოპერატორები ვალდებული არიან, ხოლო მოსარგებლე უფლებამოსილია, ფლობდეს ესკაა სისტემას. სისტემის ოპერატორების ესკაა სისტემები თავსებადი უნდა იყოს ერთმანეთთან, ხოლო მოსარგებლის ესკაა სისტემა – იმ სისტემის ოპერატორის ესკაა სისტემასთან, რომლის ქსელზეცაა იგი მიერთებული. ესკაა სისტემებს შორის ინფორმაციის გაცვლა უნდა ხდებოდეს შეუფერხებლად.

4. ამ მუხლის მე-3 პუნქტის შესაბამისად, ინფორმაციის მიმოცვლა გადამცემი სისტემის ოპერატორის და ესკაა სისტემის მესაკუთრეს შორის უნდა ხდებოდეს შესაბამისი ცვლილების (მათ შორის, აღრიცხვის კვანძის დამატების, მზომი ტრანსფორმატორის კოეფიციენტის და დროის სინქრონიზაციის) განხორციელების შესახებ ინფორმაციის მიღებისთანავე.

5. ესკაა სისტემის შემადგენლობაში შედის:

ა) ელექტროენერჯის აღრიცხვის პროგრამული უზრუნველყოფა და აღრიცხვის მონაცემთა ბაზა;

ბ) მონაცემთა შეკრებისა და გადამცემის მოწყობილობები;

გ) ელექტროენერჯის აღრიცხვის საკომუნიკაციო მოწყობილობები;

დ) ელექტროენერჯის აღრიცხვის საკომუნიკაციო წრედები (მხოლოდ აღრიცხვის მიზნებისთვის გამოყენებული საკომუნიკაციო/ინტერფეისის სადენები);

ე) ელექტროენერჯის მრიცხველები.

6. ელექტროენერჯის აღრიცხვის მონაცემთა ბაზა იღებს ელექტროენერჯის აღრიცხვის მონაცემებს:

ა) მოსარგებლის ელექტროენერჯის აღრიცხვის მონაცემთა ბაზიდან;

ბ) მოსარგებლის მონაცემთა შეკრებისა და გადაცემის მოწყობილობებიდან;

გ) ელექტროენერჯის მრიცხველებიდან.

7. ესკაა სისტემებში შემავალი მოწყობილობები ერთმანეთთან უნდა იყოს სინქრონიზებული ზუსტი ასტრონომიული დროის შესაბამისად და გააჩნდეს უწყვეტი ელექტრომომარაგება.

8. ესკაა სისტემა დაცული უნდა იყოს ნებისმიერი არასანქცირებული ჩარევისაგან როგორც ცალკეული ელემენტების დალუქვის გზით, ასევე შესაბამისი პროგრამული საშუალებების გამოყენებით.

9. ელექტროენერჯის მრიცხველების დაპროგრამებას/კონფიგურირებას ახდენს აღრიცხვის კვანძის მოწყობაზე პასუხისმგებელი ელექტრული ქსელის მფლობელი, გადამცემი სისტემის ოპერატორის მიერ დადგენილი ძირითადი მოთხოვნების გათვალისწინებით.

10. მოსარგებლე უფლებამოსილია დამატებითი საფასურის გადახდის გარეშე მიიღოს წვდომა, მათ შორის შესაბამისი პლატფორმის გამოყენებით, ესკაა სისტემაში ან/და მონაცემთა ბაზაში არსებულ იმ მონაცემებზე, რომლებიც მიღებულია მის ანგარიშსწორებაში მონაწილე აღრიცხვის წერტილებიდან.

11. გადამცემი სისტემის ოპერატორმა კომისიას, მასზე დაკისრებული ენერგეტიკული ბაზრების მონიტორინგის ფუნქციის ჯეროვნად შესასრულებლად, უნდა მისცეს სრული წვდომა ესკაა სისტემაზე ან/და მონაცემთა ბაზის შესაბამის პლატფორმ(ებ)ზე (მათ შორის, მონაცემთა ცენტრალიზებულ საცავზე).

12. ესკაა სისტემის მფლობელი ვალდებულია ესკაა სისტემით მიღებული ინფორმაცია არანაკლებ 13 თვის ვადით შეინახოს ხელმისაწვდომ ფორმატში, ხოლო არანაკლებ 6 წლის განმავლობაში აწარმოოს აღრიცხვის მონაცემთა საარქივო ბაზა. საარქივო ბაზა უნდა აერთიანებდეს ყველა მრიცხველის აღრიცხვის მონაცემს. ამ პუნქტით დადგენილი ვადის გასვლის შემდგომ შესაძლებელია ინფორმაციის განადგურება.“.

6. 23-ე მუხლის მე-11 პუნქტი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„11. ელექტროენერჯის მწარმოებელს გადამცემი სისტემის ოპერატორთან წინასწარი შეთანხმების გარეშე არ აქვს უფლება შეცვალოს სიჩქარისა და სიხშირის რეგულატორის დანაყენები.“.

7. 23-ე მუხლის მე-11 პუნქტის შემდეგ დაემატოს შემდეგი შინაარსის 11¹–11⁶ პუნქტები:

„11¹. 10 მგვტ და მეტი სიმძლავრის ჰიდროელექტროსადგურების (აგრეთვე მარეგულირებლის სტატუსის მქონე ნებისმიერი სიმძლავრის ჰიდროელექტროსადგურების) ჰიდროაგრეგატის სიჩქარის ავტომატური რეგულირების სისტემამ უნდა უზრუნველყოს დატვირთვის ცვლილება არანაკლებ 3,33%/წმ სიჩქარით.“.

11². ამ მუხლის 11¹ პუნქტით გათვალისწინებული მოთხოვნისგან ელექტროენერჯის მწარმოებლის გათავისუფლება შესაბამისი არსებული ჰიდროაგრეგატის ნაწილში დასაშვებია შემდეგ შემთხვევებში:

ა) ზემოაღნიშნული სიჩქარის პარამეტრი იზღუდება ქარხანა-დამამზადებლის საპასპორტო პირობებით ან/და –

ბ) ელექტროენერჯის მწარმოებლის მიერ წარმოდგენილ საექსპერტო დასკვნაში ცალსახად და არაორაზროვნად არის მითითებული შემდეგი ორივე გარემოების არსებობის შესახებ:

ბ.ა) ჰიდროაგრეგატს არ შეუძლია აღნიშნული პარამეტრის დაცვა;

ბ.ბ) საექსპერტო კვლევის ფარგლებში ჩატარებული ხარჯსარგებლიანობის ანალიზის საფუძველზე დგინდება, რომ აღნიშნული პარამეტრის მიღწევა დაკავშირებულია არაგონივრულად დიდ და გაუმართლებელ ხარჯებთან და აქედან გამომდინარე – ეკონომიკურად მიზანშეუწონელია.

11³. ამ მუხლის 11¹ პუნქტით გათვალისწინებული მოთხოვნისგან ელექტროენერჯის მწარმოებლის გათავისუფლება შესაბამისი ახალი ჰიდროაგრეგატის (გარდა მარეგულირებლის სტატუსის მქონე ჰიდროელექტროსადგურების ჰიდროაგრეგატებისა) ნაწილში დასაშვებია მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ ელექტროენერჯის მწარმოებლის მიერ პროექტირების ეტაპზე წარმოდგენილ საექსპერტო დასკვნაში ცალსახად და არაორაზროვნად არის მითითებული ამ მუხლის 11² პუნქტის „ბ.ბ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული გარემოების შესახებ.

11⁴. ამ მუხლის 11² და 11³ პუნქტებით გათვალისწინებული საფუძველებით 3,33%/წმ სიჩქარის პარამეტრის მოთხოვნისგან ელექტროენერჯის მწარმოებლის გათავისუფლების შემთხვევაში, შესაბამისი ჰიდროაგრეგატის მიერ დასაცავ სიჩქარის პარამეტრად მიიჩნევა:

ა) არსებული ჰიდროაგრეგატის შემთხვევაში – შესაბამის საექსპერტო დასკვნასა და ქარხანა-დამამზადებლის მიერ გაცემულ საპასპორტო პირობებში მითითებულ პარამეტრებს შორის უფრო ნელი სიჩქარის პარამეტრი;

ბ) ახალი ჰიდროაგრეგატის შემთხვევაში – შესაბამის საექსპერტო დასკვნაში მითითებული სიჩქარის პარამეტრი.

11⁵. ამ მუხლის 11² და 11³ პუნქტებით გათვალისწინებული საექსპერტო დასკვნა გაცემული უნდა იყოს შესაბამის სფეროში საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად აკრედიტებული ორგანოს/პირის მიერ.

11⁶. ამ მუხლის 11² – 11⁴ პუნქტების მიზნებისთვის, არსებულ ჰიდროაგრეგატად ითვლება ის ჰიდროაგრეგატები, რომელთა მიმართაც ტექნიკური პირობა გაცემულია ამ მუხლის 11¹ – 11⁵ პუნქტების ძალაში შესვლამდე, ხოლო ახალ ჰიდროაგრეგატებად – რომელთა მიმართ ტექნიკური პირობა გაიცემა ამ მუხლის 11¹ – 11⁵ პუნქტების ძალაში შესვლის შემდეგ.“.

8. 325-ე მუხლის შემდეგ დაემატოს 326-ე მუხლი შემდეგი რედაქციით:

„მუხლი 326. ელექტროენერჯის მიღება-ჩაბარების საათობრივი აქტები

გამომუშავებული (სალტეზე გაცემული) და მოხმარებული ელექტროენერჯის მიღება-ჩაბარების საათობრივი აქტების სატესტო რეჟიმში მომზადების ვალდებულება ძალაში შედის 2024 წლის 1 ივლისიდან და სრულდება საბალანსო და დამხმარე მომსახურებების ბაზრის ოპერირების დაწყებისთანავე, საქართველოს მთავრობის 2020 წლის 16 აპრილის №246 დადგენილებით დამტკიცებული ელექტროენერჯის ბაზრის მოდელის კონცეფციის მე-16 მუხლის 2¹ პუნქტის შესაბამისად. საათობრივი აქტი მოიცავს შემდეგ ინფორმაციას:

ა) კვალიფიციურის საწარმოს სახელწოდება;

ბ) საიდენტიფიკაციო კოდი;

გ) ობიექტის დასახელება;

- დ) ბაზრის მონაწილის სტატუსი: მწარმოებელი, მომხმარებელი, სისტემის ოპერატორი, მიმწოდებელი;
- ე) შედგენის თარიღი;
- ვ) საანგარიშო პერიოდი, საათობრივად ჩაშლილი, შესაბამისი თარიღების მითითებით;
- ზ) ქვესადგურის/სადგურის დასახელება;
- თ) მინაერთის/აღრიცხვის კვანძის დასახელება;
- ი) მინაერთის ძაბვა;
- კ) მინაერთის საანგარიშო კოეფიციენტი;
- ლ) მინაერთის მრიცხველის ნომერი;
- მ) ენერჯის საათობრივი დატვირთვის პროფილი თითოეული მინაერთისთვის;
- ნ) ენერჯის საათობრივი დატვირთვის პროფილით დაანგარიშებული მიღებული ელექტროენერჯია (მიღება);
- ო) ენერჯის საათობრივი დატვირთვის პროფილით დაანგარიშებული გაცემული ელექტროენერჯია (გაცემა);
- პ) ენერჯის საათობრივი დატვირთვის პროფილით დაანგარიშებული გამომუშავებული ელექტროენერჯია (ელექტროსადგურის შემთხვევაში);
- ჟ) ენერჯის საათობრივი დატვირთვის პროფილით დაანგარიშებული სულ საკუთარი მოხმარებისათვის მოხმარებული ელექტროენერჯია (ელექტროსადგურის შემთხვევაში);
- რ) ენერჯის საათობრივი დატვირთვის პროფილით დაანგარიშებული სულ ფაქტობრივი დანაკარგი (ელექტროსადგურის შემთხვევაში);
- ს) ენერჯის საათობრივი დატვირთვის პროფილით დაანგარიშებული სალტეზე გაცემული ელექტროენერჯია (ელექტროსადგურის შემთხვევაში საათში დადებითი სალდო (გაცემას გამოკლებული მიღება);
- ტ) ენერჯის საათობრივი დატვირთვის პროფილით დაანგარიშებული მოხმარებული ელექტროენერჯია (მომხმარებლებისათვის);
- უ) ენერჯის საათობრივი დატვირთვის პროფილით დაანგარიშებული მოხმარებული ელექტროენერჯია (ელექტროსადგურის შემთხვევაში, საათში დადებითი სალდო (მიღებას გამოკლებული გაცემა);
- ფ) ენერჯის საათობრივი დატვირთვის პროფილით დაანგარიშებული ქსელში დანაკარგი (სისტემის ოპერატორის შემთხვევაში);
- ქ) ამასთანავე საკონტროლოდ - საანგარიშო პერიოდისათვის მინაერთის მრიცხველის საწყისი და ბოლო ჩვენებები და ჩვენებებით მიღებული ელექტროენერჯის რაოდენობა;
- ღ) შენიშვნა.“.

მუხლი 2

დადგენილება ამოქმედდეს გამოქვეყნებისთანავე.

საქართველოს ენერჯეტიკისა და

წყალმომარაგების მარეგულირებელი
ეროვნული კომისიის თავმჯდომარე
კომისიის წევრი
კომისიის წევრი
კომისიის წევრი
კომისიის წევრი

დავით ნარმანია

გიორგი ფანგანი
გივი სანიკიძე
გიორგი ფრუიძე
დავით თვალაბიშვილი

